

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen: v upravnistvu prejeman:

celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vseh dan sveder izvoznih izdelkov in pravnika.

Inserati veljajo: peterskopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	celo leto naprej K 30—
celo leto naprej K 25—	pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
pol leta 13—	četrt leta 6-50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakta.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Naša armada v Srbiji je zavzela center srbske fronte pri Lazarevcu in prodrla do Kosjeričev. — Odbit ruski napad ob Dunajcu. — Boji v Karpatih. — Na Francoskem napredujejo Nemci pri Apremontu. — Ogromne ruske izgube pri Lodzu in Loviczu. — Odbiti ruski naskoki na Przemysl. — Ponesrečena angleška oklopnica.

STOJEČA BITKA V RUSKI POLJSKI. — ODBITI NAPADI OB DUNAJCU. — BOJI V KARPATIH.

Dunaj, 26. novembra. (Kor. ur.) Uradno razglasajo dne 26. novembra opoldne:

Bitka v ruski Poljski je na velikem delu svoje fronte navzela značaj stoječega boja. V zapadni Galiciji odhajajo naše čete ruske sile, ki so prodrele preko dolin tok reke Dunajec. Tudi boji v Karpatih še trajajo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalmajor.

POLOŽAJ PRED PRZEMYSLOM.

Dunaj, 27. novembra. (Kor. ur.) »Fremdenblatt« piše: Vrhovno armadno poveljstvo je sporočilo na mednarodno mesto, da ni doslej sovražnik pri svojem drugem obleganju Przemysla nikjer napredoval. Trdnjavi fori niso trpeli nobene zabeležbe vredne škode vključno srditimi ruskimi naskokom. V poročilu nekega štabnega častnika iz Przemysla vrhovnemu poveljniku se javlja, da je položaj braniteljev tak, da se ni treba vznemirjati radi nadaljne usode trdnjave.

Bitka pod Krakovom.

Krakovska »Nowa Reforma« poroča: Danes ponoči in proti zori smo slišali silno kanonado, prihajajočo z bojišča severno od Krakova. Proti jutru je kanonada oslabila. Pokanje topov se je na to slišalo malo po malo. Enemu strelu jih je sledilo navadno več, redno pa je bilo potem slišati silno detonacijo. Grmenje topov se od časa do časa čulo tudi dopoldne, toda silno zamolklo, kar je dokaz, da je prihajalo iz velike daljave.

Japonski topovi pred Przemyslom.

Iz Milana javljajo: Tukajšnji »Corriere della Sera« poroča, da bombardirajo Rusi Przemysl z japonskimi težkimi topovi.

POLOŽAJ V VZHODNI PRUSIJI NEIZPREMENJEN. — VELIKE RUSKE IZGUBE PRI LODZU IN LOVICZU. — 40.000 MOŽ VJETIH, 70 TOPOV VPLENENIH. — BITKA SE NI ODLOČENA.

Berolin, 26. novembra. (Kor. u.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan dne 26. novembra dopoldne:

V vzhodni Prusiji položaj ni izpremenjen.

V bojih naših čet pod generalom pl. Mackensenom pri Lodzu in Loviczu so imele ruske I. in II. in deli V. armade težke izgube. Razen mnogih mrtvih in ranjenih so izgubili Rusi nič manj kakor okrog 40.000 neranjenih vjetnikov. Vplenili smo 70 topov, 160 municijskih vozov in 156 strojnih pušk, nerabnih pa smo napravili 30 topov. Tudi v teh bojih so se vključili velikim žrtvam najsilnejše izkazali oddelki naših mladih čet. Ako se nam navzlic takim uspehom še ni posrečilo izvajati odločitve, je temu vzrok to, da so posegle v boj s vzhoda in juga nadaljne močne sovražne sile. Njih napade smo povsod odbili, končnega izida teh bojev pa še ni.

Vrhovno armadno vodstvo.

Rusko uradno poročilo o neodločenih bojih na ruskem Poljskem.

Berolin, 26. novembra. Rusko uradno poročilo o bojih na ruskem Poljskem pravi: Bitka pri Lodzu še traja. Naša konjenica je na neki točki napadla sovražno pehoto ter ji povzročila znatne izgube. Vplenili smo nekaj težkih topov. Na fronti Čenstohov-Krakov se razvija bitka za nas precej ugodno. Sovražni poskusi preiti v ofenzivo se niso posrečili.

Zeppelin nad Varšavo in Plockom.

Zadnje dni so se pojavili nemški Zeppelin nad Varšavo in Plockom ter metali bombe. Kakor javlja dunajska »Zeit« zatrujejo ruska poročila, da so kozaki pri Plocku uspešno obstreljevali nemški zrakoplov, ki je strmoglavil na tla. Z nemške strani se izjavlja, da je ta vest neresnična.

BOJI PROTI RUSIJI.

Boje proti Rusiji označujejo vojaški kritiki kot pozicijske boje. V bistvu gre za obrambo ruskega poskusa, predreti bojni črto avstro-ogrsko in nemške vojske. To se je nemški armadi na Severnem Poljskem posrečilo ter je ta armada na tem mestu vjela 40.000 sovražnikov. V sled

silne defenzivne moči Rusov pa tudi tu še ni prišlo do odločitve.

Novi silni ruski oddelki so na poti severno od Visle proti Plocku. Zato je mogoče, da bo ostala nemška vojska še nekaj časa v defenzivi. Splošen pa je vtisk, da odločitev niti na tem mestu ne bo padla, ne samo, ker imajo Rusi očitno namen izsiliti odločitev na drugi fronti, marveč ker si bosta stali na Severnem Poljskem kmalu dve enako močni vojski nasproti.

Boji severovzhodno od Krakova so nam prinesli novih uspehov. Naše čete so zopet vjele mnogo Rusov. Rusi prestavljajo sedaj z juga močne sile proti severu.

V Karpatih se vrše že več dni ljuti boji. Rusi so bili na nekaterih prelazih potisnjeni nazaj v Galicijo. V bojih pri Bartfi in Homoni so naše čete dosegle lepe uspehe. Govori se o mnogoštevilnih ruskih vjetnikih in o težkih izgubah sovražnika.

Ruski generalni štab poroča: Boj med Vislo in Varto, ki je severno od Lodza silno trdovraten, traja še vedno. Tekom dne 22. t. m. smo povsod zavrnili silne napade Nemcev. Od Veljuna sem so posegle v boj nove nemške čete, ki so imele namen obiti levo rusko krilo. Na bojni črti Čenstohova-Krakov ni bistvenih izprememb.

Iz Krakova poročajo, da prihajajo tja dan na dan večji in manjši transporti ruskih vojnih vjetnikov. Sedaj so nastanjeni vojni vjetniki v neki vojašnici. Vojski ki so bili sedaj vjeti, so skoraj vsi med 35 in 40 let stari, majhni, slabo oblečeni in so očitno mnogo trpeli.

Boji v Karpatih.

Neki višji častnik se je napram sodrniku »Pesti Hirap« izrazil o bojih v Karpatih tako-le:

Ti ruski napadi v Karpatih se ne smejo smatrati za važne vojne dogodke. Naše čete, katerih števila ne morem navesti, so popolnoma zadostne, da zadržijo v Karpatih še tako močan ruski naval. Ako so Rusi tudi prodrli kakih 10 ali 30 kilometrov na naše ozemlje, je to brez pomena, ker dokazuje to samo, da se je nudi našim četam v ravnini ugoden teren za boj s sovražnikom. Tu se nahajajo

naše čete v dobrih pozicijah in so gotovo že izvajale popolno zmago nad Rusi.

Ko je zabeležil to sodbo vojaškega strokovnjaka, piše nadalje »Pesti Hirap«: Priobčili smo brzojavko, da smo morali na nekaterih točkah pustiti sovražnika preko meje. Uradne objave pravijo, da je to zahteval vojni položaj, da se nekateri gorski prelazi v Karpatih prepuste Rusom. Vzrok temu je dejstvo, da se v gozdnatih Karpatih ne morejo vršiti veliki boji ali večje bitke. Zato so se naše čete umaknile do soteske pri Malomzetu in tu pričakale sovražnika. To umikanje je bilo samo past za Ruse. Sovražnik je mislil, da naše čete beže, ker so se z njimi spuščale v boj samo posamezne naše predstraže. Rusi sploh niso niti slutili, da imajo opraviti z močno armado, zato so kar slepo prodirali, dokler niso prišli v strahovit ogenj naše artiljerije. Borba je trajala vso noč do ponedeljka, a rezultat je bil ta, da so ruski kmetje zopet morali izkopati neštevilne grobove za padle ruske vojake. Po pustošenju naših granat in šrapnelov je izvršil kološvarski domobranski polk naskok z bajoneto. Rezultat je bil uničujoč. Ko se je drugi dan zdanilo, se je konstatiralo, da so bili Rusi odbiti. Na bojišču so pustili mnogo ranjenec in mrtvecev.

Vjetniki pripovedujejo, da so Rusi v Galiciji izbrabili že vse rezerve in da so se pri Kiesu borili že vojaki iz Sibirije. Med vjetniki je mnogo Tartarjev, a samo dva prava Rusa. Dasi se vrše boji v bližini Nyireghaze, vendar je prebivalstvo docela mirno in ravnodušno, ker vsakdo popolnoma zaupa armadnemu vodstvu, ki bo že skrbelo za to, da se sovražnik pozne preko Karpatov.

»Pester Lloyd« piše: »O ponovnem navalu ruskih čet preko Karpatov se mnogo govori. Splošno prevladuje mnenje, da nimajo te sovražne akcije prav nobene vojaške važnosti.

GROF TISZA O VOJNEM POLOŽAJU.

Iz Budimpešte poročajo z dne 26. t. m.: Včeraj zvečer je prišel grof Tisza v klub narodne delavne stranke, kjer je poročal o svojem bivanju v nemškem glavnem stanu. Rekel je:

LISTEK.

Črtica iz bakteriologije.

Spisal ravnatelj inž. chem. J. Turk. (Dajla.)

Vpraša se zdaj, kakšen namen in pomen ima vsa ta truma bakterij, ki se je z njimi priroda tako bogato zalozila.

O bolezenskih bakterijah vemo, da so vsi paraziti patogeni, t. j., da povzročajo bolj ali manj nevarne bolezni. Če pridejo torej bolezenske ali patogene bakterije vsled katerekoli okolnosti v človeško ali pa živalsko telo, tedaj se vname živahen boj med bakterijami in med stanicami človeškega, odnosno živalskega organizma in od izida tega boja zavisi, da li bo telo ostalo zdravo ali pa ne. Ako v boju podležejo stanice človeškega, oziroma živalskega organizma, tedaj se bakterije kot zmagovalke strahovito množijo nad dotičnim telesom ter povzročijo v njem stanje, ki je imenujemo bolezen. Ta je tem hujša, čim hujše so bile bakterije, ki so jo povzročile. Zgodijo se pa tudi lahko, da v boju podležejo bakterije in v tem slučaju ostane človeški, oziroma živalski organizem nedotaknjen in zdrav. To je vzrok, da ostanejo nekatere osebe in živali zdrave, četudi so bile v prav

tisti nevarnosti, kakor obolele. Od tod prihaja pa tudi nedotičnost ali imuniteta nekaterih ljudi in živali ob času epidemičnih bolezni. So namreč ljudje in prav tako živali, ki se jih sploh ne loti bolezen. Nedotičnost za gotovo bolezen je prirojena ali pa pridobljena in si jo moremo pridobiti s prestano boleznijo, s cepljenjem itd. Tako n. pr. se cepijo ljudje proti kozam in koleri in se vbrizgava na davico (difterijo) obolelim otrokom proti - difterični krvna sirotka. Ko se nasele bakterije v živem človeškem ali pa živalskem telesu, tedaj ne zajemajo samo za svoj razvoj potrebni živež iz telesa, ampak stvarjajo in izločujejo v njem tudi preosnovine, ki so često prav strupene snovi. Take strupe imenujemo toksine in so, kakor se dandanes splošno sodi, pravi vzrok smrti obolega živega bitja. Zato pa na kužni bolezni oboleli človek ne umrje zaradi bakterij, ki se zaredi v njegovem telesu, ampak vsled zastrupljenja krvi. Vsaka vrsta bolezenskih ali patogenih bakterij je poseben budilec gotove bolezni.

Četudi nam delajo bolezenske bakterije mnogo skrbi, ker povzročajo raznovrstne in često prav hude bolezni, vendar bi bilo zelo napačno, če bi iskali v boleznih pravi namen bakterij v prirodi. Poglavitna naloga, ki je prisojena bakterijam v gospodarstvu prirode, je pač ta, da razkrajajo organske stvari ter jih pripravljajo

jo za živež rastlinam. Če bi ne bilo bakterij, ohranila bi telesa mrtvih bitij za vse čase prvotno lice in bi se nakopičile mrtve živali in izumrle rastline na zemlji v taki množini, da bi ne bilo mogoče živeti na njej. Zavolj tega so gnilobne bakterije in trohivke, četudi so nam jako neljubljive, kadar se lotijo stvari, ki bi jih radi ohranili, prav koristne pomagavke v kmetijstvu in sploh v gospodarstvu prirode, ker razkrajajo in presnavljajo organske stvari, ki so kot rastlinski ostanki v zemlji ali pa jih dovajamo zemlji z gnojenjem. Na ta način nastajajo iz organskih stvari neorganske snovi, ki edine morejo služiti za hrano rastlinam. Zato bi gnojenje brez bakterij nič ne zaleglo in bi bilo prazno delo, če bi zalagali zemljo s hlevskim in drugim animaličnim gnojem, ker bi ostal gnoj v zemlji neizpremenjen. Prav vsled življenjskega delovanja bakterij se gnoj in rastlinski ostanki v zemlji tako preosnujejo, da morejo biti hrana rastlinam. — Presnavljajoči proces organske stvari vsled življenjskega delovanja bakterij imenujemo v svojem vsakdanjem življenju gniloba, ako se ta proces vrši tako, da nastajajo neprijetni duhovali in trohobno, ako se vrši proces razpada živalskih in rastlinskih ostankov ter odpadkov brez duha. Kadar pa razpadajo organske snovi vsled življenjskega delovanja bakterij tako, da se pojavljajo plini, tedaj govorimo o vrenju ali

kipenju. V tehniki in znanstvu pa velja vse to še danes za vretje ali kipeenje in se torej govori o gnilobnem, mlečno - kislem, sluznem vretju itd., četudi se išče v poslednjem času po posebnih izrazih za posamezne bakteriološke postopke pri pretvorbi mrtve organske stvari. — Višje rastline grade v prirodi, bakterije pa razdirajo in so torej enako, kakor višji rastlinski organizmi, udeležene pri obtoku snovi.

Silno važna in za kmetijstvo neprecenljivega pomena je skupna žitnost ali simbioza bakterij. So namreč bakterije, ki se zaredi na koreninah nekaterih rastlin, zbirajo tu dušik iz zraka, ga presnavljajo ter potem dovajajo za živež rastlinam. Od tod prihaja, da si morejo nekatere rastline, kakor stročnice (bob, grah, fižol itd.), detelje in druge metuljnice, osvajati s pomočjo gomoljnih bakterij, kakor jih imenujemo, dušik iz zraka za svoj živež. Zavolj tega ne potrebujejo omenjene rastline gnojenja z dušikovimi gnojili, četudi so sadovi teh rastlin izredno bogati na beljakovinah in vsebujejo torej sorazmerno največ dušika. To dejstvo je izredne važnosti zategadel, ker je dušik ena izmed poglavitnih rastlinskih hranin in višjim rastlinskim organizmom ni dano, da bi stvarjali neposredno iz elementarnega dušika, kakršen je v zraku, svojo telesno stvar.

Prav tako važna za rastlinstvo in kmetijstvo je takozvano nitriфика-

cijsko svojstvo nekaterih bakterij. So namreč bakterije, ki jim je dano, da morejo okisati dušikov vodik ali amonijak v solitrovno kislino, oziroma v njene soli. To je velikega pomena, ker more večina rastlin zajemati za svoj živež potrebni dušik edino v obliki solitrove kisline iz tal.

Tudi pri raznovrstnem vretju, kipenju ali kvasivanju so bakterije nosredno in neposredno udeležene. Alkoholno vretje sicer ne povzročajo bakterije, ampak droži, ki pa so tudi mikroskopsko majhne glivice. Vendar so bakterije pri vsakem alkoholnem vretju soudeležene in prav često neljube pomagavke, ker proizvajajo preosnovine, ki jih pivovar-narj, viničarji itd. ne vidijo radi nastajati v svojih proizvodih. Take, vsled življenjskega delovanja bakterij nastale preosnovine v alkoholnih pijačah in tekočinah so n. pr. maslena kislina, ocetna kislina, mlečna kislina itd. Neposredno so bakterije buditeljice ocetnega vretja ali kipeenja, vsled katerega nastaja iz alkohola ocetna kislina, ki služi kot kis ali ocet (jesih) v kuhinjah za pripravo raznovrstnih okisanih jedil. Dalje so bakterije buditeljice mlečno - kislega vretja, pri katerem nastaja iz mlečnega sladkorja mlečna kislina in se dobiva iz sladkega kisle mleko. Je pa tudi še polno drugih kvasivanj, kakor n. pr. masleno - kisle vretja, sluzno vretje itd., katerih neposredni vzrok so bakterije.

Vrnili sem se z najboljšimi vtiski. Zupanje v zmago in samozavest sta velika ter upravičujeta najboljše upanje. Izgledi za boje na Ruskem Poljskem so zelo dobri, tudi v Srbiji naša ofenziva dobro napreduje. Upati je tudi, da bo gostovanje Rusov v Karpatih prav kratko.

Kakor izve poročevalec »N. W. Tagblatt«, bo grof Tisza v ponedeljkovi seji ogrskega državnega zbora obširno govoril o zunanjem položaju.

CENTER SRBSKE FRONTE PRI LAZAROVU ZAVZET. — 1200 MOŽ VJETIH. — NAŠE KOLONE STOJE PRED KOSJERIČI

Dunaj, 26. novembra. (Kor. ur.) Z južnega bojišča poročajo uradno dne 26. novembra: V bojih ob reki Kolubari je od včeraj beležiti bistven napredek. Po svojem planu slavno znani polki št. 11., 73. in 102. so v naskoku zavzeli center sovražne fronte (močno pozicijo pri Lazarovu; pri tem so vjeli 8 častnikov in 1200 mož ter vplenili 3 topove, mnogo municijskih voz in 3 strojne puške.

Tudi južno od vasi Ljig je nam uspelo, da smo osvojili vzhodno od Istomenske reke ležeče višine. Pri tem smo vjeli 300 mož. Kolone, ki so prodrele od Valjeva proti jugu, stoje pred Kosjeriči.

BOJI PROTI SRBIJI

Zadnje dni so naše čete, ki operirajo v Srbiji, močno napredovale. Ker so zasedle Lazarevac, imajo sedaj pot v Arangelovac odprto. Kolone, ki so bile dirigirane južno od Valjeva, stoje le kakih 30 km od Gornjega Milanovca. Neka kolona, ki je določena, da obide srbske pozicije, koraka iz Valjeva proti Užici, oziroma Cacaku ter je dospela že v Kosjeriče, 20 km severno od Užice.

Dne 25. t. m. ob 10. dopoldne so pripeljali v Zagreb neki srbski gorski top sistema Debange, kalibra 75, ki ga je vplenila 16. stotinja domačega pešpolka št. 53 pri izpraznjenju Bosne. Dne 24. oktobra je dobil 4. bataljon tega polka ukaz prodreti s ceste Rogatica-Višegrad proti vrhu Monari, kjer so stali Srbi v močno utrjenih pozicijah. Vnel se je ljut boj, tekot katerega je poveljnik 16. stotnije zapovedal naskok, ki se je popolnoma posrečil, tako da se je začel sovražnik umikati. Stotinja je nato naskočila tudi sovražno artilerijo ter vzela en top in mnogo municije. Prvotno je bil poveljnik stotnije nadporočnik Šmuc, ko pa je bil ta ranjen, je prevzel poveljništvo kadet Krach, ki je bil tudi odlikovan z zlato svetinjo za hrabrost.

Kuga v srbski armadi?

Iz Soluna poročajo, da se je pojavila med srbskim vojaštvom kuga. Grška vlada je zato zabranila nadaljne Transporte srbskih ranjenec preko Soluna v Bitolj ter zaprla grško-srbsko mejo za 30 dni.

POLOŽAJ NA NEMŠKO - FRANCOŠKEM BOJIŠČU JE NEIZPREMENJEN.

Berolin, 26. novembra. (Kor. ur.) Wolfow biro javlja: Veliki glavni stan dne 26. novembra dopoldne.

Zanimivo in za tehniko zelo važno svojstvo bakterij je, da morejo proizvajati razne barvine. Ta pojav v življenju bakterij je bil vzrok praznovestnosti, dokler se mu ni vedelo izvora. Tako n. pr. se je govorilo o krvavečih hostijah, o modrem mleku, krvavem mleku itd. Danes vemo z gotovostjo, da so vzrok takim in enakim pojavom bakterije, ki morejo proizvajati in izločevati raznovrstne barvine. Tudi indigo, ki je v tehniki prav važno barvilo za barvanje tkanin, je sličnega izvora. Poleg barvi-sanja, je tudi svetilčanje prav zanimiv pojav v življenju bakterij. Nekatere bakterije se v svojih kulturah tako svetijo da jih je mogoče v temi fotografirati.

Vse preosnove in pretvorbe izvršujejo bakterije s pomočjo zakvascev, ki se tvorijo v bakterijski stani-ci in jim je lastno, da morejo povzročati kemične izpremembe in preosnove, ne da bi se sami izpreminjali v svojem kemičnem sestavu. Vsaka vrsta bakterij ima svoj poseben zakvascec in se zakvasci raznovrstnih bakterij razlikujejo po svojih lastnostih prav tako, kakor se razlikujejo bakterije med seboj.

Iz tega se vidi, da moremo biti z delovanjem bakterij povsem zadovoljni, četudi so nam bolezenske bakterije časih neprijetne in nam druge pokvarijo marsikaj, kar rabimo nujno za življenje.

(P. K. Arhivski)

Položaj na zapadnem bojišču je neizpremenjen.

V okoliščini St. Mihiela - Sonna smo z velikimi izgubami za sovražnika odbili s močnimi četami napade, a slabotno izvrševali francoski napad. Pri Apremontu smo napredovali.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nova nemška ofenziva na Francoskem.

Pariz, 26. novembra. (Kor. ur.) Listi, ki so tedne sem izjavljali, da se je bitka ob reki Aisne končala s francosko zmago, da je računati s tem, da se Nemci umaknejo iz severne Francije, češ, da je nemška armada preslaba, da bi znova pričela s ofenzivo, so sedaj jeli javnost pripravljati na to, da prične nemška armada z novo ofenzivo in sicer v večjem obsegu.

Francosko uradno poročilo o bojih na zapadu.

Berolin, 26. novembra. Poročilo francoskega generalštaba z dne 25. t. m. pravi:

Od severnega morja do Ypresa ni opaziti nobenega gibanja infanterije. V okolici Langhemarque smo pridobili na terenu. Okoli la Bassé so indijske čete zopet vzele sovražniku one okope, katerih se je bil prejšnji večer polastil. Od la Bassé do Oise je popoln mir. Nekoliko smo napredovali pri Bery au Bac v Argonih. Pri Bethincourt, severozapadno od Verduna smo odbili sovražni napad. Premirje, ki ga je zahteval sovražnik, smo odklonili. V okolici Pont a Monsson je morala artilerija bombardirati Arneville. V Vogezih ni bilo bojov.

Komuniké izdan 25. t. m. ob 11. zvečer pravi: Dan je bil miren. Na celi fronti ni nobene spremembe.

BOJI V BELGIJI IN NA FRANCOŠKEM.

»Berl. Lokalanzeiger« poroča iz Ženeve z dne 25. t. m.: Včeraj popoldne so v Ypresu prenehali z vsemi poskusi omejevanja požarov, ki jih je povzročilo nemško obstreljevanje. Glavni zvonic se je razsul. Nemška pehota je z vsi silo napadla Soissons in Reims. med tem ko je nemška artilerija obstreljevala obe mesti. Tudi v Argonskem lesu so Nemci krepko napredovali. Verdun bo kmalu obkoljen. Popolnoma nič ne omeni Joffre v svojem poročilu poskus Angležev izkrcati čete ob Belgijski obali. Glasom privatnih poročil je bil pripravljen oddelek angleške mornariške infanterije in indijskih vojakov, če bi nemška artilerija ne bila tako uspešno streljala, prodreti do Ostenda. Joffreu se je zdelo umestno, da zamolči javnosti, da se mu je ta načrt izjalovil.

Glasom privatnih nemških poročil, je pričakovati v kratkem nemškega uspeha pri Ypresu, ki ga zavestniki kaže ne morejo več držati.

Uradno francosko poročilo z dne 23. t. m. ob 11. zvečer pravi: Danes so se vršili, kakor včeraj severno od Soissons in Reimsa ter v okolici obeh mest artilerijski boji: v Argonskem lesu z obeh strani silni napadi, ki pa so ostali brezuspešni.

»Kölnische Zeitung« poroča s Holandskega, da ustavljajo Angleži vse parnike, da morejo prevažati čete v Zeebrugge.

Rotterdamski listi zopet poročajo, da so Nemci že pripeljali v Zeebrugge z železnico 6 podmorskih čolnov, ki jih bodo tam montirali in nato porabljali proti Angležem.

Amsterdamski »Telegraaf« poroča iz Sluisa z dne 25. t. m.: O obstreljevanju Zeebrugge krožijo pretirane vesti. Samo eno poslopje v pristanišču je zgorelo. Mesta samega Angleži niso zadeli.

»Petit Journal« poroča, da so štirje nemški letalci pripluli nad Montdidier in Amiens ter metali bombe, ki so ubile nekega topničarja in več konj. Pri Pieru so metali isti letalci bombe. Kljub temu, da so jih zasledovali francoski in angleški aviatiki, so pripeljali nemški letalci nad francoski glavni stan kjer so vrgli 3 bombe, ki so padle na vrt hiše, v kateri je bil zbran francoski generalni štab. Bombe so napravile veliko škodo na materialu.

Iz Bordeaux poročajo o učinkovanju nemške artilerije, da je veliko preciznost nemške artilerije priznati. Boji proti tej artileriji so silno težavni. Neki francoski general piše: Nemška artilerija je izredno dobra, moštvo izborni šolan. Naravnost neverjetno je, kako izbornost strelja. Tudi Nemci ne štedijo z municijo. Ponekod sipajo po 1200 granat vsako uro na gotove važne pozicije.

Novi francoski topovi.

Italijanski listi poročajo: Francozi so postavili v svojo fronto veliko število novih topov, ki prekašajo baje nemške topove tako glede svojega dosega kakor tudi glede učinka izstrelkov.

Proti zatiranju časopisa na Francoskem.

Komisija francoskega časopisja protestira kakor poroča »Temps«, soglasno proti temu, da krši cenzura časopisno svobodo in svobodo mišljenja, ki je tako potrebna na Francoskem tudi v vojnem času, ter dan na dan konfiscira mnogo člankov, ne da bi imela za to vzroka iz vojaških ozir. Če tega protesta ne bodo upoštevali, ve Francoska, da mora časopisje molčati.

PONESREČENA ANGLEŠKA OKLOPNICA.

London, 26. novembra. (Kor. ur.) V včerajšnji seji poslanske zbornice je prvi lord admiralitete Churchill naznanil, da je dne 25. novembra oklopnica »Bulwark« pri Sheernessu zletela v zrak. Poginilo je 700 do 800 mož, rešili so jih samo 12.

Admirali, ki so bili priče katastrofe, poročajo, da so prepričani, da je vzrok nesreče notranja eksplozija magacina, ker ni bilo morje čisto nič razburkano. Ladja se je potopila tekot treh minut. Oklopnica »Bulwark« je bila zgrajena leta 1899., je imela 15.250 ton dislacma in je vozila 18 do 19 milj. Oborožena je bila s štirimi 305 cm in z 12 15 cm topovi.

Nemške križarke v Velikem Oceanu.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Tokija, da so sedaj koncentrirane tri eskadre v Velikem Oceanu, ki imajo nalogo operirati proti nemškim križarkam, ki so nedavno tega izvejovala v čilenskih vodah tako sijajno zmago nad angleškim brodomjem. Vse tri eskadre štejejo 21 vojnih ladij.

Izgube angleške mornarice.

London, 26. novembra. (Kor. urad.) Admiralteta objavlja seznam izgub angleške mornarice od začetka vojne. V seznamu je 220 častnikov mrtvih, 37 ranjenih, 51 pogrešanih ali interniranih; od moštva 4107 mrtvih, 435 ranjenih, 2492 pogrešanih, ozir. vjetih.

Nemške in avstralske izgube v Cing-tavu.

Berolin, 26. novembra. (Kor. ur.) Glasom poročil, dospelih do danes, znaša število pri bojih okoli Tsing-taua in pri padcu trdnjave ujetih k posadki spadajočih mož 4250 oseb, med temi 600 ranjenih. Število padlih baje znaša 170 mož, med njimi 6 častnikov. Od križarke »Cesarica Elizabeta« so ranjeni en poročnik in 8 mož, 8 mož mrtvih. Japonci z ujetniki ravnavo baje lepo. Japonska vlada je obljubila, da v kratkem dopošlje imenike mrtvih, ranjenih in vjetih vojakov.

TURŠKA VOJNA.

Boji v Vzhodni Afriki.

London, 26. novembra. (Kor. ur.) Listi poročajo o bojih v Vzhodni Afriki, kjer so napadli Angleži neki važni nemški kolodvor: Dne 2. t. m. smo izkrcali 1 in pol bataliona angleških vojakov dve milj daleč od kolodvora. Še pred mestom se je naša mala četa zapletla v boj; ker je bila preslaba, se je morala umakniti, da počaka na ojačenja. Dne 4. t. m. smo napad obnovili. Navzlic velikimi izgubami so vdrlj vojak 100. polka grenadirjev v mesto ter naskočili sovražnika z bajonetom. Tudi naše desno krilo je prodrl do mesta, toda prebivalci so streljali iz hiš in mi smo se morali umakniti. Naše izgube so bile tako velike, da ni kazalo napada obnoviti. Čete so se zato zopet vkrcale in vrnile v svoj tabor. Njihove izgube znašajo 795 mož, med temi 141 Angležev, oficirjev in vojakov.

Turški komuniké.

Carigrad, 26. novembra. (Kor. urad.) Komuniké glavnega stana pravi: Na bojišču se v splošnem ni ničesar spremenilo. Kakor se je danes dognalo, smo sovražnika pri Moghelu vzeli 4 topove. Dva od teh topov je sovražnik napravil neporabna.

Ruski komuniké.

Petrograd, 25. novembra. Uradno razglašajo: Operacije ob reki Čorok v okolici Batuma se nadaljujejo. Pri Erzerumu smo odbili sovražnikove napade na celi fronti. Turki se umikajo. Na ostali fronti ničesar novega.

Ruska armada v Kavkazu.

»Berliner Tageblatt« javlja iz Rima:

Petrogradski dopisnik »Secola« poroča, da je imela Rusija ob izbruhu vojne v Kavkazu zbranih 10 armadnih zborov pod poveljstvom generala Voroncova-Daškova. Tri teh armadnih korov tvorijo izključno kozaki. Rusija torej razpolaga proti Turčiji z armado, ki šteje okroglo 500 000 mož. Bojevitih kavkaških kozakov je med temi najmanj 120 000 mož. Levo krilo ruske armade pod poveljstvom generala Marapanova šteje 60.000 mož in operira proti Urmiji in Vanu, dočim je glavna ruska armada vdarila na močno utrjeni Erzerum. Carjev brat, veliki knez Mihael stoji na čelu ene izmed konjeniških divizij. Na Kavkazu je zavladala zima z velikimi snežnimi zameti.

in 850 mož ter 2 baterij. Morale so se umakniti.

Objava proklamacije o sveti vojni.

Iz Carigrada poročajo: Po nalogu vlade priobčujejo listi proklamacijo svete vojne z uradnim komentarjem, ki razlaga, da je smatrati za sovražnike izlama le one kristjane, ki se bojujejo proti Turčiji, ozir. sultanu in kalifu.

Turčija in podaniki sovražnih držav.

Carigrad, 26. novembra. Ministrski svet bo sklenil, da v Turčiji živeti ruski podaniki ne smejo odpotovati. Internirani bodo v notranjosti države. Ruske konzule namerava Turčija deloma pozapreti. Enako se bo postopalo proti srbskim in črnogorskim državljanom. Angleži in Francozi bodo konfinirani; sumljive elemente angleške in francoske podanike bo Turčija poslala v notranjost države. Angleški in francoski konzuli za enkrat ne smejo odpotovati. Belgijskim podanikom bo dano na prosto, da ostanejo ali odidejo. — Turčija izjavlja, da so ti ukrepi le represalije proti ravnanju tripleentente osobito Rusije s turškimi državljani.

JAPONSKA POMOČ TROJNEMU SPORAZUMU.

V »Petit Journalu« je izšel članek bivšega ministra Pichona, ki pravi, da je popolnoma gotovo, da bodo prišli Japonci na evropska bojišča. Počasi se je udomačila ta ideja na Francoskem, v Rusiji in na Angleškem in tudi na Japonskem se je že popolnoma udomačila. Pomisleki Amerike so se razpršili, samo Nemčija se boji te vojne pomoči.

Portugalska intervencija.

Lisbona, 26. novembra. (Kor. urad.) Poročilo Agence Havas: Časopisje soglasno hvali zakon, s katerim se portugalska vlada pooblašča za kako vojaško intervencijo v evropski vojni, ako se ji bo zdelo potrebno.

Koncesije Srbije Bolgariji.

Berolinski »Lokalanzeiger« javlja iz Amsterdama: Kakor poročajo »Times« iz Sofije, je Srbija vprašala romunsko vlado, ako ne ugovarja protu temu, da bi Srbija odstopila nekaj svojega ozemlja neki sosedni državi. Ta sosedna država more biti edino Bolgarija. Romunska je na to vprašanje odgovorila, da bi jo samo veselilo, ako bi bila odstranjena vsa nesoglasja med balkanskimi državami. Pod pritiskom razmer je torej Srbija pripravljena h koncesijam, da na ta način ohrani svojo neodvisnost.

Strah v Odesi.

Kakor poročajo italijanski listi, vlada v Odesi velik strah pred novim bombardementom. Mesto je kakor izumrlo, pristanišče prazno. Ladje so prepejali v Nikolajevsk. Od Krima do Odesi in Vilkova stoje ob obali 3 ruski armadni zbori, da preprečijo eventualne izkrcevalne poskuse turške armade. Plovitba na Črnem morju je skoraj popolnoma ustavljena. Oblasti skušajo prebivalstvo pomiriti. Nabile so oklic, ki pravi: »Misel, da bi mogli Turki Odeso uspešno bombardirati je tako bedasta, da nima prostora niti v turških možganih.«

»Taswir-i-Efkia« o dogodkih ob Sueškem prekopu.

Carigrad, 26. novembra. (Kor. ur.) »Taswir-i-Efkia« poroča: Domače angleške čete v Sueškem prekopu so se uprle in pobile mnogo Angležev. V Kairo so pripeljali 4 vagone ranjenih Angležev.

V Egiptu ne vedo ničesar.

Milan, 26. novembra. (Kor. ur.) »Corriere della Sera« poroča: V Kahiri ne vedo ničesar o dogodkih na meji Egipta in o evropski vojni. Angleška cenzura je tako stroga, da jemljejo uradniki prihajajočim potnikom časopise celo iz žepov. Dne 19. t. m. bi imel biti izklican Husein Kemal paša za sultana v Egiptu in kalifa vseh Arabcev. Proklamacija pa se do sedaj še ni izvršila.

Vest o pokolu v Tabrisu ni resnična.

Petrograd, 26. novembra. (Kor. urad.) Vest, da so Perziji in Kurdi poklali v Tabrisu 2000 Rusov je izmišljena. V mestu vlada popoln mir in red. V njem se nahaja dovolj močna ruska posadka, da prepreči vsak podoben dogodek.

Turška poročila o položaju v Perziji.

Carigrad, 26. novembra. Turški listi potrjujejo, da se je v Tabrisu izvršil pokol tamkajšnjih Rusov, ter navajajo celo podrobnosti, tako n. pr. da se med ubitimi nahaja tudi ruski konzul. »Taswir-i-Efkia« trdi, da se bo tudi Perzija udeležila vojne proti Rusiji. Ona da hoče le še par dni počakati dokler ne prodre turška armada tako daleč v Kavkaz, da Rusom ne bo mogoče pošiljati novih čet v Perzijo.

Vstaja v Maroku.

Vstaja v Maroku se vedno bolj širi. Kabili so Francoze opetovano napadli. V južnih bojih pri Kenifri so izgubile francoske čete 33 častnikov

pomesti, in kar govore na Angleškem o miru, je samo bluf.

Vesti o skorajšnjih mirovniških pogajanjih izmišljotine.

Podružnični dunajski krogi izjavljajo: Vse v zadnjem času se razširjajoče vesti o kakih konkretnih akcijah nevtralnih držav za mir so izmišljotine. Sedanji stadij vojne ne pripušča nikake podrobne akcije.

Iz nemškega glavnega stana.

V ogrskem državnem zboru si pripovedujejo interesantne podrobnosti o posetu grofa Tisze v nemškem glavnem stanu. Ministrski predsednik in njegov tajnik sta dospela v potovalni obleki, ter sta bila v tej obleki tudi pri nemškem cesarju. Cesar je bil izredno dobre volje. Kolportira se ta-le anekdota: Cesar je vprašal ministrskega predsednika: Ekszellenca, kaj mislite o mojih 42. (Misli je topove.) Tisza: Velicanstvo, kaj bi šele mislili o mojih 48. (Misli je osemindesetnikov.)

Publicist Cabasino, ki je kot gost obiskal nemški glavni stan, pripoveduje, da se nemški cesar udeležuje vseh posvetovanj, nikdar pa ne vztraja pri tem, da bi prodrlo njegovo osebno mnenje. Ko so razmotrili v neki seji generalnega štaba neki taktični problem in odločili proti mnenju cesarja, je ta rekel: »Jaz sem drugega mnenja, taktika pa je stvar mnenja.« Pogosto obiskuje cesar čete v sprednjih vrstah brez drugih varnostnih odredb, kakor drugi generali. Izprehaja se večinoma brez spremstva.

Dnevne vesti.

— **Nadvojvoda Josip**, ki je doslej na severnem bojišču komandiral eno divizijo, je imenovan za kornega poveljnika.

— **Nadvojvoda Leopoldu Salvatorju**, generalnemu nadzorniku naše artiljerije je podelil nemški cesar red »Železnega križa« I. in II. razreda v znak posebnega priznanja za sijajno delovanje našega topničarstva, zlasti pa naših možnarskih motornih baterij.

— **Odlikovanje slovenskih častnikov.** Zaradi izredne hrabrosti pred sovražnikom je dobil vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo: Fran Barborič iz Novega mesta, stotnik pri 13. havičnem polku in Leopold Stiasny iz Inomosta, poročnik pri 28. pešpolku; signum laudis pa Bogumil Burnik iz Metlike, stotnik pri 33. poljskem topniškem polku.

— **Božič za vojake.** Nj. Veličanstvo je za božično obdarovanje na bojnem polju stoječih vojakov daroval znatno vsoto. Cesar, ki se za to akcijo posebno zanima, je pri tej priliki izrekel upanje, da se bo zbralo znatno mnogo darov in je izrekel svoje posebno zadovoljstvo, da ho obdarovanja deležno tudi vojaštvo iz Nemčije. — Za določanje daril vojakom, je, ako se pošljejo potom vojne pomožnega urada, na vseh državni železnicah in na železnicah, ki jih opravlja država, dovoljeno oproščanje od prevoznine. Na tovrnem listu pa mora biti izrecno povedano, da obsega pošiljatev darila za vojake na bojišču. Takisto so prevoznine oproščene vse pošiljatev na bolnišnice in bolne vojake, če je na tovrnem listu zapisano »Prostovoljna darila za Rdeči križ«.

— **5 1/2% avstrijsko vojno posojilo.** Pri c. kr. priv. splošni prometni banki v Ljubljani, preje J. C. Mayer, Ljubljana, so prijavieli poleg veliko drugih: Župni urad Stara Loka 22.000 K; združena bratovska zakladnica trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah 20.000 K; c. kr. deželna vlada za eno ubožno ustanovo 12.500 K; knezoškofjski ordinarijat v Ljubljani razven že prijavieljenih 60.000 K še 41.000 K torej skupaj 101.000 K; Vzajemno podporno društvo v Ljubljani 25.000 K; gospa Amalija Kassekert v Ljubljani 2000 kron; kranjsko društvo za obrambo lova v Ljubljani 4000 K; g. Henrik Kenda, Ljubljana 20.000 K; g. Emil Tönnies, tovarnar, Ljubljana 10.000 kron; g. Gustav Tönnies, tovarnar, Ljubljana 30.000 K; c. in kr. pešpolk št. 97. 4000 K; g. Peter Krusch, gostilničar in posestnik v Ljubljani 14.000 K; g. Vaso Petričič, zasebnik, Ljubljana 10.000 K; c. in kr. pešpolk št. 17 v Ljubljani 10.000 K; g. Paul Seemann, tovarnar v Ljubljani 20.000 K; gospa Ema Hofer, Škofja Loka 24.000 K; gospa Ema Krenner, Škofja Loka 2000 K; g. Gustav Eger s soprogo, Železniki 50.000 K; gg. bratje Kočvar pl. Kondenheim, Ljubljana 12.000 K; g. Ivan Jax, Ljubljana 20.000 K; g. R. E. Michelčič, Zagorje ob Savi 25.000 K.

VESTI O MIRU.

Z ozirom na izjave Reuterjevega urada pravi »Kölnische Zeitung« o zopetnih ameriških vesteh o miru, da je tako predčasno zatrjevanje frivolno. Noben nemški diplomat, noben nemški vojak ne misli na to, da bi se mogel skleniti gnil mir z državami, ki smo jih porazili in katere upamo še načelje z uspehom premagovati. V Nemčiji je od cesarja do zadnjega dnina vse odločeno to pot pošteno

— **Vojno posojilo.** Pri podružnični Jadranske banke v Ljubljani je podpisala tvrdka Peter Kozina & Co. 10.000 K vojnega posojila.

— **Mestna občina Metlika** je podpisala vojnega posojila 5000 K, gospodarski odbor mesta Metlike 10.000 K, »Prva dolnjska posojilnica« pa 10.000 K. Tudi privatniki so podpisali precejšnje vsote.

— **Mestna hranilnica Ljubljanska** je povodom 25letnice hranilničnega obstoja darovala 1000 K vojnemu preskrbovalnemu uradu na Dunaju.

— **Za različne vojnopomožne namene** je tvrdka Julius Meini darovala skupaj 70.000 kron.

— **Ranjen je bil na južnem bojišču** profesor mariborskega učiteljskega dr. L. Pivko. Zadet je bil v boju s Črnogorci v desno ramo in se zdaj zdravi doma v Mariboru.

— **Praporčak Pavel Eminger**, domobr. peh polka št. 27, komp. 15, je bil baje dne 19. oktobra

in proti večeru ranjen. Kdor more dati kakršnokoli poročilo, kje da se sedaj nahaja, se nujno prosi, naj to proti povrnitvi stroškov sporoči na naslov: Gospa Louise Eminger, Gradec, Albertstrasse št. 3.

— **Notar Tomo Sorli** v Podgradu, rezervni poročnik 47. pešpolka, se nahaja v vojnem vjetništvu, in sicer v Slobodskem, v ruski guberniji Vjatka. V 24. seznamu izgub je bil pomotoma naveden kot mrtev.

— **Pismo iz Przemysla.** Poročnik S. Š. je poslal svojcem iz Przemysla karto, datirano z dne 14. novembra, v kateri pravi med drugim: »Bodite brez skrbi. Sem zdrav. To karto vzame sabo letalec, ker smo zopet obkoljeni.« — Kakor je iz te karte razvidno, vendarle niso branitelji Przemysla brez vsake zveze s svetom.

— **Pogreša se Josip Vizler**, četovodja 17. pešpolka, Celovec, voj na pošta 32. Odšel je na bojišče v Galicijo dne 27. julija ter od tedaj nikakega glasu o njem. Ako bi kdo njegovih tovarišev kaj o njem vedel, naj izvoli to sporočiti na naslov: Cirila Vizler, Vila Tiskarna, Opatija, Istra.

— **Pogreša se nadomestni rezervist 87. pešpolka I./II. maršbataljona**, vojna pošta 73 Viktor Kolenik. Zadnje pismo, ki nam ga je pisal, je datirano 2. oktobra in sicer v Jaslu, od tedaj ni več nobenega glasu o njem. Pismo ki mu je bilo pisano, je prišlo nazaj z opazko »retour Spital«, to pa je bilo zopet prečrtano. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči njegovi sestri Zdravki Habjanovi, so-progi sod. kanclista v Litiji.

— **Seznamek št. nabit na deski pred magistrat**

— **Za pomorskega aspiranta** je bil tudi sprejet Vladimir Trost, abiturient - odličnik novomeške gimnazije.

— **Civilne obleke za odslovljene vojake.** Zadnji čas se oglašajo pri vojnem pomožnem uradu ministrstva notranjih del številni superabitrirani vojniki za civilne obleke, češ, da sicer ne najdejo civilnega zasluzka. Zlasti velja o tistih vojaki, ki so služili v Galiciji, sedaj pa ne morejo domov, ker nimajo oblek. Vojni pomožni urad prosi človekoljubne, naj pošiljajo obleko in perilo bodisi na naslov »Kriegsfürsorgeamt, Dunaj, IX., Berggasse 16«, ali na zbiralnico, ki se ustanove v posameznih kronovinah.

— **Poštna nakaznice za vojne vjetnike.** Od 1. decembra začeni bo mogoče pošiljati denar s poštnimi nakaznicami na vojne vjetnike na Francoskem, na Angleškem, na Ruskem in na Srbskem, a samo na vojake in ne tudi na druge internirane. Največ je dovoljeno poslati na Rusko 500 frankov, v druge dežele pa 1000 frankov.

— **Jubilnejske dopisnice**, izdane za splošni promet na podlagi naredb trgovskega ministrstva z dne 7. avgusta 1908, drž. zak. št. 160, katerih prodaja je bila ustavljena dne 13. decembra 1908, so se opremile na prednji strani na gorenjem robu polovice, določene za pismena poročila, z od-tisom, ki predstavlja cesarsko kromo,

obdano z napisnim trakom in s peresnimi okraski. Krona in peresni okraski so napravljeni v rumeni barvi na črnem dnu. Trak nosi napis: »Viribus unitis 1914« v beli barvi na črnem dnu. Te dopisnice se začno razprodajati dne 2. decembra 1914. Prodajna cena dopisnice znaša 15 v, prodajna cena zavitka s 30 kosi dopisnic 4 K 05 v. Od izkupička se odbijejo napravnostni stroški, poštna pristojbina in prodajna provizija, preostali znesek pa se porabi za podporo vdov in sirot padlih vojakov. Dopisnice se bodo razprodajale pri poštinih uradih v krajih, kjer imajo sedež politične deželne oblasti; naroče se pa lahko tudi pri vseh drugih poštinih uradih.

— **Pogreb Davorina Jenka** bo v soboto popoldne ob 3. uri.

— **Vsa narodna društva se pozivajo**, da se v čim največjem številu udeležijo pogreba Davorina Jenka, skladatelja naše narodne himne. Pogreb bo jutri v soboto ob 3. popoldne s Kolodvorske ulice št. 11. Zeleti bi bilo, da bi ne bilo nobenega narodnega društva, ki bi ne bilo zastopano pri pogrebu.

— **Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«** vabi svoje člane k obilni udeležbi pogreba nestorja slovenskih skladateljev Davorina Jenka, ki bo jutri, v soboto ob 3. popoldne iz Kolodvorske ulice št. 11 na pokopališče k Sv. Križu.

— **Zadruga krojačev, krojačič 1. t. d. v Ljubljani** sklicuje za danes, v petek, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni na Bregu št. 8 važen in nujen sestanek glede prevzetja eraričnega dela. Prosi se vse zadrugne članke, da se tega važnega sestanka zanesljivo udeležijo.

— **Obsojen morilec**, 44 let stari Andrej Lukanc iz Most na Kranjskem je prišel v noči dne 3. septembra v neko koč, ki jo je opravljal Rožalija Selišnik, in je le-to z udarci po glavi ubil. Obsojen je bil na deset let težke ječe.

— **Iz Bele Krajine** se nam piše: Cene živil pri nas rastejo od dne do dne, ker se je pojavilo izredno veliko prekupcev, ne samo izmed tučev, ampak tudi med domačini. Skupljujejo krompir in žito po izredno visoki ceni. Ako bo šlo tako naprej, bodo domačini trpeli pomanjkanje. Okrajno glavarstvo se prosi naročiti žandarmeriji, da takim prekupcem ustavi njih posel. Umevno je, da kmetovalec, posebno ubožni, rad proda za dobro ceno svoje pridelke; a žalobno toliko, da jih bo moral sam kupovati za visoko ceno, ko jih bo nujno potreboval. Zna se celo zgoditi, da se za seme ne bo prihranil žita. Češpelj suhih so odpeljali več vagonov. Cena kruha je zdaj poskočila. Zemljica za 4 v je komaj za enkrat v usta.

— **Obrtna zadruga na Bledu.** Dne 20. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni zadrugne bolniške blagajne na Bledu »Blejski dom«. Vsi vajenci, kateri so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pismeno prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, katera je kolka prosta, najkasneje do 6. decembra 1914. Pristojbina znaša 6 K, oprodnina pa 5 K. Vajenci nečlani zadruge na Bledu plačajo 12 K pristojbine.

— **Iz Maribora.** Na tukajšnjem moškem učiteljskem sta 3. in 4. letnik že en mesec otvorjena; otvoritev 1. in 2. letnika se pričakuje za 2. december. Ako bo izpraznjeno poslopje ženskega deželnega učiteljskega, bo mogoče misliti tudi na otvoritev pripravnice in vadicne. Vse se bo pa še posebej naznanilo.

— **Iz Ormoža** nam pišejo: V tukajšnjih vinogradih je dobilo še mnogo letošnjega vina. Cene so od 40–60 v po kakovosti. Ceste so se vsled mraza izboljšale in je prevažanje mogoče. Gostilničarji, naročajte in kupujte vino!

— **Iz Ormoža.** Iz šoiske službe. Pri Sv. Tomažu je provizorično nameščena učiteljica Ivanka Jagodič, na Humu pri Ormožu učiteljica Franja Vaupotič. — Za božičnico vojakom na bojnem polju se pridno nabira tudi po naših kmečkih občinah. Na Humu je prevzel nabiranje župan Šterman. — Umrl je v Budimpešti vsled ran Ivan Zidarič, vojak 87. pešpolka. Stari njegovi imajo še dva sina v vojski.

— **Drobne novice iz Štajerskega.** Mariborski občinski svet je naročil magistratu, naj strogo zasleduje in kaznuje draženje živil na trgu in v trgovinah. — V Ormožu se je ustanovila ženska podružnica »Südmärker«. — Zgoraj je v Vordernbergu na Zgornjem Štajerskem železniška kurilnica. Ognet je razsajal celo noč in poškodoval težko osem lokomotiv, ki so stale v kurilnici. Škode je okoli milijona kron. V Beljak so pripeljali več sto ranjencev in sicer s srbskega bojišča. Med njimi je 40 težko ranjenih vojakov.

— **Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske.** V času od 15. do 21. t. m. se je rodilo 21 otrok, mrtvorojen sta bila 2, umrlo je 15 oseb, med njimi 8 tučev. Umrli so: za legarjem 1 vojak, za jetiko 2, eden je bil tujec, vsled mrtvouda 1. Naznanjenih je 6 slučajev tifusa, vsi tuji, 5 jih je vojakov, griže 1 slučaj in difterije 5 slučajev, med njimi 2 tuja.

— **»Zapeljani«** socijalna drama v treh dejanjih, predvaja se v petek na specialnem večeru v kinematografu »Ideal«. Poleg tega je na sporedu še krasna veseloigra »Vse iz ljubezni«. Danes zadnji dan senzacijonalna detektivska drama »Plavolasa dama«.

— **»Svetovna vojna«** Velezanimiv posnetek iz bojišč kaže nam od sobote do ponedeljka kinematograf »Ideal«. Iz bogate vsebine opomniti je posebno sledeče prizore: Na vse zgodaj infanterija in oddelek strojnih pušk v megli gresta »za skok naprej« proti sovražniku. Zrakoplov se dvigne v svrhu rekognosciranja — visoko v oblakih — srečen povratek s prestrelinami v žičevju. — Poleg tega še ganljiva drama v treh delih: »Brzovlak št. 23« in sijajna veseloigra »Klub debeluhov«.

— **Izgubila se je v noči od torika** na sredo od kavarne »Central« do Poljanske ceste rjava suknja firme Gričar & Mejač. Pošten najditelj se naproša, naj jo izroči na naslov: Poljanska cesta 43.

— **Popravek.** Glede poštne hranilnice naj se glasi namesto 200 rentnih knjižic — 2000 rentnih knjižic.

Razne stvari.

* **Generaloberst baron Hausen**, dosedanji poveljnik 3. nemške armade, je obol el ter se nahaja v Partenkirchenu. Zdravniki so mu prepovedali sprejemati obiske.

* **Preselitav srbske vlade.** Včeraj smo poročali po berlinskih listih, da se namerava srbska vlada preseliti v Crno goro. Danes javljajo listi, da gre v Negotin ob romunjski meji.

Brzjavna poročila.

Nadvojvoda Leopold Salvator na bojišču.

Dunaj, 26. novembra. (Kor. ur.) Nj. c. in kr. visokost general artil. inspektor nadvojvoda Leopold Salvator je danes ob 7. in 45 minut zjutraj odpotoval na severno bojišče.

Čestitke ogrskega parlamenta armadi.

Budimpešta, 27. novembra. (Kor. urad.) V smislu včerajšnega sklepa ogrskega državnega zbora so bili danes odposlani brzjavni pozdravi: vrhovnemu poveljniku avstrijske armade nadvojvodu Frideriku, nemškemu državnemu zboru in prezidiju turškega parlamenta.

Turški uspehi.

Carigrad, 26. novembra. (Kor. urad.) Vojaški sotrudnik »Tanina« pripisuje turškim uspehom, ki jih priobčuje včerajšnji komunik, zlasti onim v smeri proti Batumu, velik pomen. Kraj Morgul, ki so ga zasedli Turki, leži v ozki dolini na cesti od Artvina v Batumu ob izlivu reke Morgul v Čoroh. Borčika je precej veliko mesto. Turške čete so storile torej nekako prvi korak proti Batumu. Plen kaže, da so Rusi videli zbežali. Turške čete so najbrže prodrle do točke, ki je od turške meje najmanj 12 km in nadalj 30 km oddaljena.

Rusija ne priznava nevtralnosti turških hospitalskih ladij.

Carigrad, 26. novembra. (Kor. urad.) Listi priobčujejo z izrazi žive nezadovoljnosti izjavo Rusije, da ne bo priznala Rusija znaka Rdečega polmeseca kot znak nevtralnosti, kar je celo Grška v balkanski vojni respektirala.

Nove francoske uniforme.

London, 27. novembra. (Kor. urad.) »Times« poročajo: Skozi Calais so korakale francoske čete, ki imajo že nove vojne uniforme svetle modrosive barve. Ker so Francozi za svoje rdeče hlače silno navdušeni, so v to uniformo tem patrijotom vtikane v nove hlače rdeče niti.

Spominjajte se rodbin vpoklicanih vojakov in »Rdečega križa«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 25. novembra: Roza Till, hišna posestnica, 67 let, Kongresni trg 14. — Franciška Semrad, delavka v tobačni tovarni, 44 let, Hradečkova 46. — Marija Terezija Lenart, hči sluga deželne banke, 3 mesece in pol, Gosposka ulica 2.

Dne 26. novembra: Davorin Jenko, skladatelj in glasbeni ravnatelj v pokoju, 79 let, Kolodvorska ulica 11.

Današnji list obseva 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Wina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

NOV.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
26.	2. pop.	737.1	2.0	p.m.v.j.v.z.	del. oblak.
	9. zv.	740.2	-2.1	sl. szah.	jasno
27.	7. zj.	741.7	-6.5	sr. svzh.	megla

Srednja večerajšna temperatura -0.5°, norm. 1.3°. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma sestra, tašča in teta, gospa

Marija Kolar roj. Terdina
zasebnica

danes ponoči ob 1/11. uri po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 63 let, mirno zaspala. Pogreb nepozabne rajnice se vrši v soboto, dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne, iz hiše žalosti na sv. Petra cesti št. 11. na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi ji blag spomin!

V LJUBLJANI, 27. nov. 1914.

3862

Žalujejo ostali.

Brez posebnega obvestila.

Radi pomanjkanja prostora, imam na prodaj lepe, elegantne, na pol pokrite

sani

in na pol pokrit

voz

pripraven za kakega agenta. Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

3861

UPNIKI

kotih dolžniki se nahajajo v vojni, dobe glede varnosti svojih terjatev važna navodila. — Vprašanja pismeno, dodati je 20 vin. v znamkah. **Kreditna pisarna**, Ljubljana, pod Trančo 2/II.

Posojila

za definitivne nastavitve istotam.

LJUBLJANSKI ZVON

Mesečnik za književnost in prosveto.
Letnik XXXIV. (1914).

LJUBLJANSKI ZVON izhaja v svetlobi po okoliščinah mesece ter stane na leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h. Štiri leta 2 K 30 h, za vse neobvezujoče deleže po 11 K 20 h na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 50 h.

»Narodna tiskarna« v Ljubljani.

Odda se mesnica v najem

in sicer

3722

s 15. decembrom t. l.

Vprašanja naj se pošljejo na uprav. »Slov. Naroda« pod »mesnica 3722«.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KURACIJSKE BOLEZNI.
LJUBLJANA, KOPENIKOVA ULICA 4.
SEP. ZDRAVNIŠTVO DR. FR. DERGANČ

STAVBNI DELAVCI

zlasti težaki, dobe takej trajnega dela.

JANESON & SCHNELL, 3864

tvornica munice Wöhrerhof pri Dun. Novem mestu (N. Ljublj.).

Ovčjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi takoj

J. GROBELNIKU v Ljubljani.

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočiščeno po brozkonkurenčni cen. Posebno pa se plača lepo belo oprano po najvišji cen, ki se zanjo lahko nudi.

3855

C. kr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

Izvešček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju tukajšnjega ravnateljstva spodaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavem poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki brez prisilnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki se polijejo v Pulj, morajo imeti legitimacijo od C. l. kr. poveljstva vojne inke v Pulju.

ODHOD iz Ljubljane glavni kolodvor, samo osebni vlaki:

6-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v Trbiž.

3-05 popoldne v Grosuplje (Kočevje), Trebnje (St. Janž), Novo mesto, (Straža-Toplice), Buhinjci.

11-30 popoldne v Kranj, Jesenice, Trbiž.

12-52 popoldne v Grosuplje, Trebnje, Novo mesto (Straža-Toplice), Buhinjci.

6-30 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Celovec čez Salzburg na Dunaj.

6-30 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Trebnje, Novo mesto, Buhinjci.

PRIDOD v Ljubljano glavni kolodvor, osebni vlaki:

7-35 popoldne iz Jesenic, Kranja (Tržiča).

8-56 popoldne iz Novega mesta, Trebnje (St. Janža), Grosuplje (Kočevja).

11-16 popoldne iz Trbiža, Jesenic, Kranja

2-35 popoldne iz Buhinjcev, Novega mesta (Straža-Toplice), Trebnje, Grosuplje

8-20 ponoči iz Trbiža, Jesenic, Kranja, (Tržiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straža-Toplice, Trebnje (St. Janža), Grosuplje, (Kočevja).

Kamniška železnica.

ODHOD iz državnega kolodvora v Kamnik s mešanimi vlaki

7-40 popoldne in ob 7-15 zvečer.

PRIDOD iz Kamnika v Ljubljano ob

8-42 zjutraj in ob 2-41 popoldne.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Za jesensko in zimsko sezono
priporoča trvdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek
za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

Specijalna trgovina pletenin in trikotaže.

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odoje iz velblodje dlake. — Tetra perilo. — Spalne vreče.

Plašči in predpasniki za strojnico Rdečega križa. Volna za pletenje.

!Vojno zavarovanje!

C. kr. priv. zavarovalna družba na življenje

Avstrijski Feniks

Polno vplačana glavnica

K 6,000.000—

Stanje zavarovanih vsot

K 240,000.000—

Nudi vsem, ki so poklicani v vojake, tudi osebam, ki se že nahajajo na bojnem polju posebno vojno zavarovanje za dobo 1 leta. To vojno zavarovanje brez zdravniške preiskave sklepajo lahko sorodniki istih ali drugi interesi. Zavarovana glavnica plača se tedaj, ako je zavarovane v vojni padel, ako je umrl vsled zadobljenih ran ali vsled kake bolezni in končno ako se ga pogreša.

Ako črnovojni obvezanci, ki pridejo sedaj k naborn, sklenejo tako zavarovanje pred naborem, se računa izjemno nizka premija.

3866

Pojasnila daje in ponudbe sprejema:

GENERALNI ZASTOP v Ljubljani, Sodna ulica št. 1

in

GLAVNI ZASTOP v Ljubljani, Gradišče št. 8.

Le nič strahu

pred azijsko kolero, ker se pred to kužno boleznijo lahko varujemo s higieničnim življenjem.

Imejmo želodec v redu in pazimo na največjo snažnost. Umijmo si večkrat na dan obraz in roke in vlijmo vselej v vodo za umivanje nekoliko razkuževala **Lysoforma**. Po preizkusu slovitega Greifswaldskega zavoda tajnega svetnika prof. Loefflerja uniči 2% Lysoforma v eni minuti bacilne kulture kolerinega vibrona.

Lysoform naj bo v zalogi povsod.

Cene originalnim steklenicam so K — 80, 1-60, 2-80 in 4-60 v vsaki lekarni in drogeriji.

Na željo pošljemo vsakemu gratis in franko jako zanimivo brošuro kralj. svetnika dr. Aladár Kovácsa, ravnatelja rešilne družbe, pod naslovom »Kako se varujemo kolere«. Večjim firmam pošljemo tudi po več eksemplarov.

Dr. Keleti & Murányi

kem. tvornica Ujpest.

Velika Miklavževa in Božična prodaja

po skoro neverjetno nizkih cenah se bo pričela prihodnje soboto dne 28. novembra in potem nadalje vsako sredo in soboto v prvem nadstropju v vseh oddelkih tovarniške zaloge

Podjetja zvezdnih tkanin „HERMES“ bratov Vokač v Ljubljani,

3857

Selenburgova ulica št. 5 nasproti glavne pošte.

Opozorjamo na ugodnost te Miklavževe in božične prodaje in na posebno nizke cene sledečih vrst ostanov blaga, kojih je ta teden ogromna množina došla na zalogo.

Za obleko modrega perhama 6 metrov; cena kosu prej K 3-95, sedaj samo K 2-94.

Za obleko najmočnejšega modrega velurja kos 6 metrov prej K 5-40, sedaj samo K 3-88.

Fini Hanel perham, lepi vzorci, kos 6 metrov, zadostno za 2 srajci prej K 3-95, sedaj samo K 2-76.

Hrap perham z klisami v krasnih barvah za bluze, prej K 2-80, sedaj samo K 1-99.

Šmali sukna 110 cm široka za ženske obleke, 4 1/2 metrov, zadostno za obleko; kos prej K 7-80, sedaj samo K 4-98.

Zelo fino in močno modro sukno, široko 110 cm, kos 4 1/2 metrov, zadostno za obleko; cena prej K 11-60, sedaj samo K 7-98.

Zelo fino in zelo elegantno 120 do 140 cm široko sukno v različnih modnih barvah 4 metr. za obleko; cena kosu prej K 15-80, sedaj samo K 12-88.

Škotsko sukno modro sukno za obleko 3-10 metr.; cena kosu prej K 19-60, sedaj samo K 12-88.

Najfineje in najtrpežnejše modro sukno v elegantnih modnih barvah za obleko, kos po 3-10 mtr.; cena kosu prej K 24-90, sedaj samo K 17-88.

Različne vrste modrotiske, kotenine in ham-burghov, hosi razne velikosti; cene metru po 60, 44 in 48 vinarjev najmočnejše.